

# **Integratienota 2019-2022**

Gemeente Sliedrecht

Beleidsnotitie



## **Inleiding**

Voor u ligt de beleidsnotitie bij de integratienota 2019-2022 van de gemeente Sliedrecht. Deze notitie bevat de kaders voor het lokale integratiebeleid. Het integratiebeleid van de gemeente Sliedrecht is erop gericht om de integratie en participatie van migranten binnen onze gemeente op een zo goed mogelijke manier vorm te geven. In aansluiting op onze sociale visie, willen we dat migranten naar vermogen meedoen en een bijdrage leveren aan de samenleving. We willen dat zij zelfredzaam zijn en regie nemen over hun leven. Voor migranten die hiertoe (tijdelijk) niet in staat zijn, wordt ondersteuning en hulp gezocht en geboden.

Door een effectieve inzet van lokale voorzieningen, onder andere op het gebied van onderwijs, werk & inkomen en hulp & ondersteuning, willen we de integratie en participatie van migranten bevorderen en voorkomen dat migranten een teruggetrokken bestaan (gaan) leiden.

In deze beleidsnotitie worden eerst de algemene ontwikkelingen van de afgelopen jaren geschetst. Hierna wordt een relatie gelegd tussen de maatschappelijke begeleiding van statushouders in de eerste 6 maanden en het lokale integratiebeleid. Vervolgens worden het doel en de speerpunten van het integratiebeleid gegeven.

## Vluchtelingen in Nederland

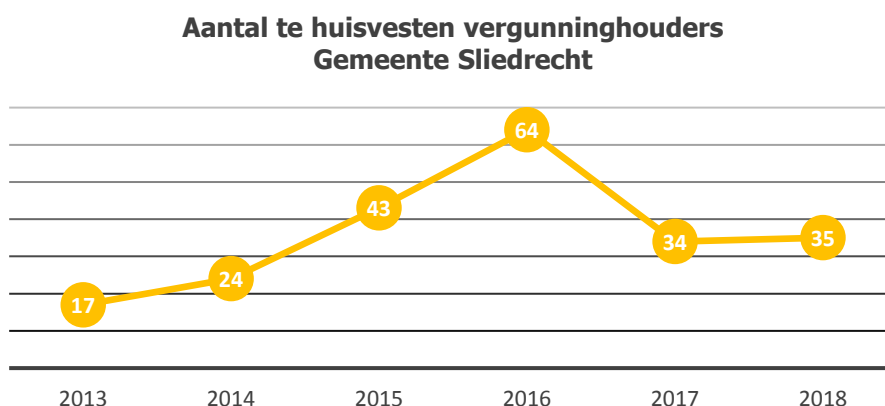
Wanneer vluchtelingen bescherming zoeken, omdat zij in eigen land gevaar lopen, kunnen zij in Nederland een asielaanvraag indienen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) behandelt de asielaanvragen en gedurende de asielprocedure verzorgt het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) de opvang van vluchtelingen.

Als de IND de aanvraag inwilligt, ontvangt een vluchteling een verblijfsvergunning asiel. Wanneer een vluchteling in Nederland een verblijfsvergunning asiel heeft ontvangen, verruimt hij of zij de opvang voor een woning die één van de Nederlandse gemeenten hem of haar toewijst. Gemeenten in Nederland hebben namelijk de wettelijke taak om vergunninghouders te huisvesten. Tweemaal per jaar worden gemeenten door het Rijk geïnformeerd over het aantal te huisvesten vergunninghouders voor het komende half jaar. Dit aantal is gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente.

### Toegenomen vluchtelingenstroom

De afgelopen jaren hebben verschillende internationale ontwikkelingen en spanningen geleid tot een toename van het aantal vluchtelingen. Waar het aantal asielaanvragen in Nederland een aantal jaar geleden schommelde rond de 15.000 per jaar, verdubbelde dit aantal naar bijna 30.000 in 2014 en bijna 60.000 in 2015. Na deze piek nam het aantal aanvragen in 2016 weer afnam tot ongeveer 30.000. In 2017 en 2018 bleef dit aantal nagenoeg gelijk.

Door de huisvestingsplicht voor gemeenten is het aantal te huisvesten vergunninghouders vanaf 2014 ook toegenomen. Zo moest de gemeente Sliedrecht in 2013 17 vergunninghouders huisvesten, in 2014 24, in 2015 43 en in 2016 64. In 2017 en 2018 nam de taakstelling weer af naar respectievelijk 34 en 35 te huisvesten statushouders.



### Van huisvestingsvraagstuk naar integratievraagstuk

Het steeds verder groeiende aantal te huisvesten vergunninghouders was voor gemeenten de afgelopen jaren een grote uitdaging. Nu het aantal te huisvesten vergunninghouders weer is afgenomen, begint de focus langzaam te verschuiven van het huisvestingsvraagstuk naar het integratievraagstuk.

Naast dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de huisvesting van vergunninghouders, hebben gemeenten ook een belangrijke rol in het inburgeringstraject. Zo zijn gemeenten verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding en het participatieverklaringstraject.

Op basis van het regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" (2017-2021) wordt de rol van gemeenten ten aanzien van de integratie van nieuwkomers verder uitgebreid. Er moet een simpeler en meer activerend systeem van voorzieningen voor statushouders komen om de integratie te bevorderen. Het kabinet werkt momenteel aan een nieuw inburgeringsstelsel dat medio 2020 in werking moet gaan treden. De focus komt hierbij te liggen op het versterken van de zelfredzaamheid, waarbij leren en participeren hand in hand gaan. Hierbij wordt ingezet op een doorlopende lijn vanuit de opvang, waarbij gemeenten een regierol krijgen.

# Integratiebeleid in de gemeente Sliedrecht

## Lokaal integratiebeleid

Op basis van het verplichte participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding worden statushouders in de gemeente Sliedrecht gedurende 6 maanden begeleid. In uitzonderlijke situaties kan de begeleiding met 3 maanden worden verlengd.

Goede integratie en participatie in de samenleving vraagt echter meer dan de inzet van 6 (of 9) maanden in het kader van het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding. Na 6 (of 9) maanden zijn de statushouders nog volop bezig met inburgeren en het leren van de Nederlandse taal.

Daarom vinden wij het als gemeente belangrijk om breder beleid te ontwikkelen ten aanzien van integratie en participatie van nieuwkomers, ook voor de periode na de eerste 6 (of 9) maanden. In dit beleid beschrijven we hoe vanuit het lokale aanbod in de gemeente Sliedrecht wordt gewerkt om – ook na afronding van de maatschappelijke begeleiding van statushouders – de integratie en participatie te blijven versterken.

## Doel van het integratiebeleid

Met het lokale integratiebeleid sluiten we aan bij de overkoepelende lokale Sociale Visie. In de Sociale Visie staat, gericht op alle inwoners van de gemeente Sliedrecht:

*Inwoners in de gemeente Sliedrecht doen naar vermogen mee en leveren een bijdrage aan de samenleving. We willen dat zij zelfredzaam zijn en de regie over hun leven nemen. Voor mensen die hiertoe (tijdelijk) niet in staat zijn, wordt ondersteuning en hulp gezocht en geboden.*

In het integratiebeleid is deze doelstelling uit de Sociale Visie toegespitst op migranten. Zo luidt het doel van het integratiebeleid:

*Migranten in de gemeente Sliedrecht doen naar vermogen mee en leveren een bijdrage aan de samenleving. We willen dat zij zelfredzaam zijn en de regie over hun leven nemen. Voor migranten die hiertoe (tijdelijk) niet in staat zijn, wordt ondersteuning en hulp gezocht en geboden.*

Wij willen voorkomen dat migranten een teruggetrokken bestaan (gaan) leiden, al dan niet als onderdeel van een geïsoleerde gemeenschap. Hierbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar statushouders, maar ook naar de integratie en participatie van zogenaamde oudkomers. Onder oudkomers verstaan wij migranten die al langere tijd in Nederland wonen. Binnen de groep oudkomers zijn ook inwoners die relatief geïsoleerd leven, soms binnen een geïsoleerde gemeenschap, en die na jaren nog steeds niet in staat zijn (volledig) mee te doen in de maatschappij. Belangrijke voorwaarden hierbij zijn dat migranten de Nederlandse taal beheersen, de Nederlandse normen, waarden en gebruiken kennen en respecteren, voorzien in de eigen levensbehoeften en zich houden aan de Nederlandse wet- en regelgeving. Hiermee sluit het lokale integratiebeleid ook aan bij de landelijke voorwaarden voor integratie uit het regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" (2017-2021) en de kaders voor het nieuwe inburgeringsstelsel. Hierin worden taalkennis, kennis van wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende vrijheden en gelijkheden, grondwettelijke rechten en plichten en aantoonbaar participeren als voorwaarden voor inburgering genoemd.

Een afgeleid doel van het integratiebeleid is om de acceptatie van migranten in de samenleving te bevorderen. Wij zijn van mening dat integratie en acceptatie elkaar versterken. Goede integratie draagt bij aan de maatschappelijke acceptatie van migranten. Tegelijkertijd kan de doelgroep beter en makkelijker integreren, wanneer deze zich geaccepteerd voelt. Ook hier volgen we lokaal het regeerakkoord, waarin staat dat integratie ook vraagt om een samenleving die iedereen kansen biedt.

## Speerpunten in het integratiebeleid

We willen dat migranten meedoen in en een bijdrage leveren aan de maatschappij. Hiervoor is het belangrijk dat zij zo veel mogelijk in staat zijn om (betaald) werk te vinden. Ook door het bieden van vrijwilligerswerk kunnen zij een bijdrage leveren aan de maatschappij. Voor kinderen van statushouders vinden wij het, zoals voor alle kinderen in Sliedrecht, belangrijk dat zij goed onderwijs kunnen volgen. Betaald werk, onderwijs en vrijwilligers werk zijn niet alleen belangrijk om mee te doen in en een bijdrage te leveren aan de maatschappij, maar helpen ook bij de integratie van statushouders.

Het lokale hulp en ondersteuningsaanbod moet laagdrempelig en toegankelijk zijn, ook voor nieuwkomers.

Overkoepelend hanteren wij drie speerpunten in ons lokale integratiebeleid: beheersing van de Nederlandse taal, kennen en respecteren van de Nederlandse normen, waarden en gebruiken en kennen van de eigen leefomgeving. Om vorm te geven aan onze doelstellingen vinden we het bovendien belangrijk om zoveel mogelijk gebruik te maken van het eigen netwerk. Hiermee sluit de integratienota ook aan bij de huidige ontwikkelingen binnen het sociaal domein, waarbinnen eveneens de inzet van het eigen netwerk een belangrijk onderdeel is.

### *Taal*

Wij zien de beheersing van de Nederlandse taal als belangrijkste randvoorwaarde om goed te kunnen integreren en participeren in de Nederlandse samenleving.

### *Normen en waarden*

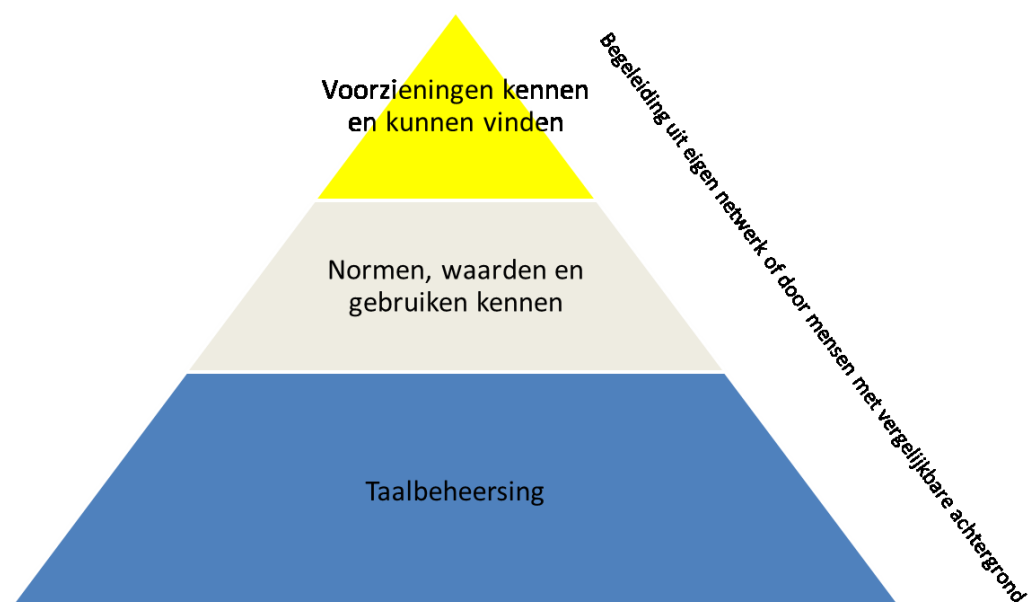
Om mee te kunnen doen is het belangrijk om de Nederlandse normen, waarden en gebruiken te kennen en te respecteren. Dit draagt ook voor een belangrijk deel bij aan de acceptatie van migranten.

### *Kennen van de leefomgeving*

Om te kunnen participeren is het van belang om de (voorzieningen in de) eigen leefomgeving te kennen en te kunnen vinden. Zo kunnen mensen daadwerkelijk meedoen en meedoen bevordert de integratie.

### *Inzet eigen netwerk*

Mensen uit het eigen netwerk, of met een vergelijkbare achtergrond, kunnen een belangrijke rol spelen ten aanzien van integratie en participatie in algemene zin en als brug naar de lokale voorzieningen in specifieke zin.



## Lokale voorzieningen en partners

Om onze doelstellingen op het gebied van integratie en participatie te realiseren vinden wij het belangrijk dat de voorzieningen binnen onze gemeente erop zijn ingericht om integratie en participatie van migranten, ook nadat de maatschappelijke begeleiding en het participatieverklaringstraject zijn afgerond, te bevorderen. Naast dat de voorzieningen onderling zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd, zijn de voorzieningen laagdrempelig, ook voor nieuwkomers.

Voor inwoners zonder migratie achtergrond zijn diverse regelingen, onder andere binnen de Sociale Dienst, die voor migranten niet altijd passend zijn. Het doel is dan ook om de bestaande voorzieningen juist ook voor deze doelgroep passend te maken. Het gaat hierbij om voorzieningen op het gebied van:

- Werk en Inkomen
- Onderwijs
- Participatie/ vrijwilligerswerk
- Hulp en ondersteuning
- Sport/ cultuur/ verenigingsleven

### *Werk en Inkomen*

Wij vinden het belangrijk dat migranten zelfredzaam zijn. Daarbij hoort ook dat zij zoveel mogelijk (betaald) werk hebben. In het regeerakkoord staat dat te veel nieuwkomers te lang aangewezen blijven op een bijstandsuitkering.

Begeleiding van mensen met een uitkering en toeleiden naar werk zijn in principe regionaal belegd bij de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD). Taalbeheersing is een belangrijke voorwaarde voor het vinden van werk en daarom krijgen taallessen hier een belangrijke plek. Ook het leren van normen en waarden binnen het arbeidsproces zijn hier belangrijk.

### *Onderwijs*

Onderwijs vormt een onmisbare schakel in de ontwikkeling van kinderen en daarom een belangrijk onderdeel binnen de integratienota. Ook kinderopvang en peuterspeelzaalwerk zullen hierin worden meegenomen. Voorzieningen die in de integratienota in ieder geval een plek krijgen zijn Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), logopedie, leerlingenvervoer naar en tussen de middag opvang binnen de Internationale Schakelklas (ISK) en ouderbetrokkenheid.

### *Participatie, waaronder vrijwilligerswerk*

Meedoen is een centraal begrip binnen ons integratiebeleid. Participatie vormt daarom ook een belangrijk onderdeel binnen de integratienota. Ook vrijwilligerswerk wordt hieronder meegenomen. In het regeerakkoord wordt gesproken over "begeleide toegang tot de verzorgingsstaat". Wij vinden het belangrijk dat begeleiding zoveel mogelijk plaatsvindt vanuit het eigen netwerk. Hiermee sluiten we ook aan bij onze brede visie op het sociaal domein, waarin de inzet van het eigen netwerk een belangrijk uitgangspunt is. Zo leveren migranten die vrijwilligerswerk verzorgen een win-win situatie op, omdat zij zelf participeren en daarbij tegelijk een belangrijke rol spelen in de integratie van anderen. Ook hierbij geldt weer dat taalbeheersing van groot belang is. Daarom zal ook taallessen voor en waar mogelijk door vrijwilligers hierin worden meegenomen.

### *Hulp en ondersteuning*

Als gemeente bieden wij een breed hulp en ondersteuningsaanbod aan onze inwoners. Wij vinden het belangrijk dat dit aanbod ook goed toegankelijk is voor migranten. Binnen de hulp en ondersteuning zijn vroegsignalering en -interventie belangrijke thema's. Ook bij migranten is het belangrijk dat problemen in een zo vroeg mogelijk stadium worden gesignaleerd, waarna passende hulp kan worden geboden. Hierbij neemt het sociaal team een centrale plek in in de integratienota. Specifieke thema's die aandacht vragen zijn in ieder geval psychische ondersteuning, opvoedingsondersteuning en

gezinsbegeleiding. Ook het wegwijs maken van migranten in het brede voorzieningenaanbod is hierbij een aandachtspunt.

### *Sport, cultuur en verenigingsleven*

Sport, cultuur en het verenigingsleven kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de integratie. Meedoen helpt de integratie te bevorderen, de taal te leren en de normen, waarden en gebruiken te leren. Doordat mensen elkaar ontmoeten, leren ze elkaar kennen en dat draagt bij aan wederzijdse acceptatie en respect.